

Arengukomisjon

2022/2047(INI)

17.10.2022

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: kultuuri- ja hariduskomisjon

Euroopa kultuurivaldkonna uue tegevuskava ja rahvusvaheliste kultuurisuhete
ELi strateegia rakendamise kohta
(2022/2047(INI))

Arvamuse koostaja: Sabine Verheyen

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval kultuuri- ja hariduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et kultuur ja juurdepääs kultuurile on vabaduse ja inimõiguste austamise põhialused;
- B. arvestades, et G20 kultuuriministrite 2021. aasta Rooma deklaratsiooni kohaselt lubasid kõik liikmesriigid võtta meetmeid, et kaitsta kriisipiirkondades ohus olevat kultuuripärandit, ning tunnistasid kultuuripärandi suurt potentsiaali kliimameetmete ja kestliku arengu edendamisel;
- C. arvestades, et COVID-19 kriis on näidanud, et kultuuri- ja loomesektorid, mis tavaliselt soodustavad sotsiaalset ühtekuuluvust, kuuluvad kõige haavatavamate sektorite hulka;
 1. kinnitab veel kord, et kultuur on tähtis inimarengu element, kestliku arengu hoogustaja ning selle sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnamõõtme lahutamatu osa; tuletab meelde, et kultuur võib aidata luua töökohti, hoogustada majanduskasvu ning edendada pikaajalisi ühiskondlikke muutusi ja edusamme ning aitab seeläbi kaasa kogukondade stabiilsusele ja kestlikkusele ning sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamisele; tuletab meelde, et kultuur on oluline tegur ÜRO 2030. aasta tegevuskava lubaduse (mille kohaselt tagatakse, et kedagi ei jäeta kõrvale) täitmisel; nõuab, et kultuurivaldkonnas tegutsejate tähtsust kestlikus arengus suuredataks autorite, kunstnike ning kultuuri- ja loomemajanduses tegutsejate kutseliste töötajadena tunnustamise kaudu, tõhustatud ja kaasavas dialoogis, kutsevõrgustikes, kultuurivahetustes ja mitut sidusrühma hõlmavates partnerlustes osalemise kaudu ning kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu; rõhutab vajadust tugevdada Euroopa Liidu diplomaatilist tähtsust ülemaailmse kultuurivaldkonna partnerina kooskõlas kestliku arengu eesmärkide vaimuga; rõhutab, et noortevahetused, sõpruslinnade liikumine ja ametialased partnerlused on olnud olulised vahendid kultuuridevahelise mõistmise soodustamisel ning EL peaks neid oma arengu- ja välispoliitikas edendama; kinnitab veel kord vajadust hõlbustada rahvusvahelisi vahetusi, et edendada kultuurisuhteid ja kõrvaldada kultuurisektoris liikuvuse takistused;
 2. kordab, et kultuur ja kultuuripärand, sealhulgas rahvusvaheline kultuurikoostöö, aitavad edendada ELi väärtusi, sealhulgas rahu, demokraatiat, õigusriiki, põhivabadusi, inimõigusi ja soolist võrdõiguslikkust, kuna annavad ELile, selle liikmesriikidele ja partnerriikidele võimaluse õppida kultuurist, headest tavadest ja oskusteabest, soodustada kultuuri- ja loomemajanduse arengut ning edendada sallivust, kultuuride- ja religioonidevahelist dialoogi ning vastastikust mõistmist;
 3. rõhutab, et puuetega inimestele tuleb tagada juurdepääs kultuurile ja haridusele, eelkõige arenguriikides, et murda välja nende elu sotsiaal-kultuuriliste tingimuste halvenemist põhjustavast nõiarangist;
 4. väljendab heameelt, et kultuur on lisatud ühe sekkumisvaldkonnana naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ määruse kohasesse

üleilmsete probleemide teemaprogrammi, et soodustada kestlikku sotsiaalset ja majanduslikku arengut ning rahvusvahelist kultuurikoostööd ning edendada kultuurilise mitmekesisuse algatusi; väljendab heameelt naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ osa üle programmis „Erasmus+“, eelkõige meetmete üle, mis on suunatud programmis „Erasmus+“ mitteosalevatele maailma lõunapoolsetele riikidele; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles nõuetekohaselt jälgima, milline on rahvusvahelist kultuurikoostööd hõlmavate meetmete rakendamise seis ning millised on naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendiga „Gloaalne Euroopa“ saavutatud tulemused, eelkõige kultuuri ja hariduse valdkonnas, ning andma Euroopa Parlamendile neist korrapäraselt aru, sealhulgas kaks korda aastas toimuva kontrolliprotsessi (kõrgetasemeline geopoliitiline dialoog), iga-aastase aruandluse ja tulemusnäitajate põhjaliku hindamise kaudu;

5. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks rahvusvaheliste kultuurisuhete asjakohase rahastamise praegustes kultuuri- ja haridusprogrammides, eelkõige geograafilistesse eraldistesse ning ka naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi teemaprogrammidesse kultuuri rahastamise võimaluste lisamise kaudu; nõuab samuti, et naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ raames rahastataks piisavalt kultuuripärandi kaitset, säilitamist ja restaureerimist, eelkõige konfliktiohtlikes piirkondades ning loodusõnnetuste ja kliimamuutustega seotud riskide suhtes haavatavates piirkondades; kutsub lisaks partnerriike üles tugevdama oma kultuuripoliitikat; rõhutab, et pikaajalise kestlikkuse tagamiseks peab ELi kultuurivaldkonna välisrahastamistevõime suurendamiseks kaasama suurel määral kohalikke partnereid, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioone, samuti peavad programmid vastama kohalikele oludele ning projektide rakendamisel ja hindamisel tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta rahastamisjärgset perioodi;
6. rõhutab, et ELil on võimalus tugevdada oma rahvusvahelisi kultuurikoostöö partnerlusi oma äärepoolseimate piirkondade ning ülemeremaade ja -territooriumide kaudu, mis asuvad kogu maailmas geograafilistes, kultuurilistes ja keelelikes ristumiskohtades; nõuab, et EL kavandaks rahvusvahelisi kultuurikoostöö projekte, mis hõlmavad äärepoolseimaid piirkondi ning ülemeremaid ja -territooriume, et edendada piirkondlikku integratsiooni ja luua partnerriikidega uusi partnerlusi;
7. rõhutab vajadust kaitsta kultuurilist mitmekesisust ja edendada seda kui riikide- ja kultuuridevahelise viljaka dialoogi eeltingimust; tuletab meelde, et EL on võtnud kohustuse aidata kaasa ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni (UNESCO) kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni rakendamisele;
8. väljendab heameelt selle üle, et ELi ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni (AKVRO) kavandatavas koostöölepingus on III jaotisesse (inim- ja sotsiaalne areng) lisatud eraldi peatükk kultuuri kohta; rõhutab, et selle valdkonna koostöö peaks käsitlema ka võitlust kultuuripärandiga kaubitsemise vastu ning aitama kaasa jõupingutustele tagada kultuuriteoste ja artefaktide tagastamine ja säilitamine; tuletab meelde, et CARIFORUMi-ELi majanduspartnerluslepingus on eraldi protokoll kultuurikoostöö kohta, mis hõlmab kultuurivahetusi ja -dialoogi käsitlevaid sätteid; nõuab selliste meetmete eeliskohtlemist, millega lihtsustatakse

kultuuriväärtuste ja -teenuste liikumist ning edendatakse arenguriikidest pärit kunstnike liikuvust, nagu on kindlaks määratud UNESCO 2005. aasta kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsioonis, et luua õiglane ülemaailmne kultuurisektor; nõuab kultuuriprogrammide tugevdamist, et ergutada töövõimaluste loomist, turismi, kaasavat ja kestlikku majanduskasvu ning sotsiaalset ühtekuuluvust, et omakorda edendada noorte mõjuvõimu suurendamist ja soolist võrdõiguslikkust, võidelda kahjulike sotsiaalsete ja sooliste normide ja stereotüüpide vastu, võidelda igasuguse diskrimineerimise vastu ja toetada kultuurisektorit, mida on tugevalt mõjutanud COVID-19 pandeemia, samuti toetada ja edendada kolmandates riikides kultuurialaseid õigusi, sealhulgas kunstnike, ajakirjanike ja teadlaste väljendusvabadust, ning edendada rahvusvahelisel tasandil heade tavade vahetamist ja vaba dialoogi;

9. nõuab uute koostöömudelite väljatöötamist ELi koostöökärgu arenguriikidega, eelkõige asjaomaste riiklike kultuuriasutustega;
10. nõuab, et ELi välistegevuse tulevases noorsoo tegevuskavas oleksid erimeetmed ja -programmid, mis aitavad kaasa nii ELi kui ka maailma lõunapoolsete riikide noorte kokkupuutele teiste kultuuride ja keeltega;
11. rõhutab, et kultuuri- ja looduspärandi kaitse, säilitamine ja restaureerimine on oluline tegur, et tagada nende edasikandumine tulevastele põlvkondadele, eriti noortele; tuletab meelde, et kultuuriteoste ja artefaktide restaureerimine edendab austust ja vastastikust mõistmist eri kultuuride väärtuse suhtes, kuid edendab ka rahu, leppimist ja dialoogi; julgustab ELi ja selle liikmesriike hõlbustama dialoogi ja jagama parimaid tavasid kultuuri- ja looduspärandi kaitse, säilitamise ja restaureerimise kohta naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ määruse raames;
12. rõhutab, et põlisrahvastel ja kohalikel kogukondadel, kes elavad oma esivanemate maal tihedas kontaktis looduse ja loomadega, on ainulaadne roll kultuuri- ja looduspärandi kaitsmisel ja edendamisel ning keskne roll kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmete rakendamisel; rõhutab, et arenguriikides on vähemus- ja põlisrahvaste keelte kaitse hädavajalik, et kaitsta põlisrahvaste kultuuriidentiteeti ja väärikust ning säilitada nende traditsioonilist pärandit; nõuab, et naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendist „Gloaalne Euroopa“ tagataks piisav rahastamine kultuuri- ja looduspärandi kaitse tugevdamiseks seoses põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigustega, sealhulgas maavaldusõigustega;
13. nõuab tõhustatud koostööd era- ja avaliku sektori osalejate vahel partnerriikides kultuuripärandi kaitsmisel ja säilitamisel; tuletab meelde, et erasektor aitab kaasa kultuuriobjektide haldamisele, rahastamisele ja kaitsele;
14. nõuab, et kultuuriväärtustega ebaseadusliku kauplemise vastases tegevuskavas aastateks 2022–2025 austataks, kaitstaks ja võetaks arvesse nende arenguriikide huve, kelle kultuuripärand väga sageli konfliktide tõttu hävineb;
15. rõhutab, et nõuetekohase taristu, ametialaste teadmiste ja koolitatud spetsialistide puudumine võib takistada kultuuripärandi ja artefaktide nõuetekohast majandamist;
16. rõhutab ideede, teabe, kunsti ja kultuuri muude aspektide vahetamise tähtsust riikide ja nende rahvaste vahel, et edendada vastastikust mõistmist; tuletab meelde, et

rahvakultuuril ja -kunstil on riigi, rahva või probleemi tajumisel oluline osa; rõhutab kultuuriteoste tähtsust keeltevahelises ja piiriüleses mõistmises; rõhutab, et kultuuriteosed, näiteks filmid või kirjandus, loovad sidemeid eri kultuuride vahel ning seetõttu tuleks edendada rahvusvahelist ühistootmist;

17. nõuab piisava koolituse, teadmiste vahetamise ja parimate tavade jagamise integreerimist ELi algatustesse, sealhulgas haridus- ja vahetusprogramme toetavatesse algatustesse.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	13.10.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 19 -: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Catherine Chabaud, Lefteris Christoforou, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Alessandra Basso, Benoît Biteau, Caroline Roose
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	France Jamet, Pierre Karleskind, Ljudmila Novak, Christine Schneider

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

19	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Hildegard Bentele, Lefteris Christoforou, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Ljudmila Novak, Christine Schneider, Tomas Tobé
Renew	Catherine Chabaud, Pierre Karleskind
S&D	Eric Andrieu, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose

1	-
ID	France Jamet

1	0
ECR	Beata Kempa

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu